Strażak Śląski

ORGAN ZWIĄZKU STRAŻY POŻARNYCH WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

WYCHODZI 1-GO i 15-GO KAŻDEGO MIESIĄCA.

JEDEN ZA WSZYSTKICH - WSZYSCY ZA JEDNEGO!

Rok IV. **Katowce, dnia 1 maja 1930 r.** **Nr. 9.**

Adres Redakcji i Administracji **Katowice, ul. Szopena 16/I.** | Telefon 9-47 P. K. O. konto nr. 303.408. | **Prenumerata:** rocznie zł. 7.50. kwartalnie zł. 2.00.

GAZOZNAWSTWO.

Organizm człowieka jest maszyną pewnego rodzaju, która pracuje ciągle, bez przerwy i przytem bardzo dokładnie. Pracy tej my przeważnie nie odczuwamy, jakkolwiek ona odbywa się w naszym ciele. Najważniejszemi czynnikami tej pracy są: serce, mózg i żołądek. Oczuwamy jedynie pracę serca w postaci jego uderzenia, które rozpędza krew po całem ciele do najdalszych jego części. Nie odczuwamy pracy mózgu ani też żołądka, chociaż w żołądku i kiszkach odbywa się praca mechaniczna i chemiczna, której odczucie mogłoby pociągnąć za sobą wrażenia silne i bardzo przykre.

Krew, przebiegając przez nasz organizm, spełnia dwa zadania: pochłania w głębi naszego ciała bezwodnik węglowy (dwutlenek węgla CO^2) i przez płuca wyrzuca go nazewnątrz [illegible] pochłania z powietrza tlen i roznosi go po całem ciele.

Gazy trujące, dostają się przez drogi oddechowe lub przełykowe do naszego organizmu, działają na serce, mózg albo na żołądek i przeszkadzają tym organom pracować normalnie. Krew zaś jest jakby regulatorem prawidłowej pracy organizmu i działa sprawnie, jeżeli w tej pracy nic jej nie przeszkadza. Gazy trujące, trafiając do krwi i mieszając się z nią tylko mechanicznie, przeszkadzają jej w pracy i przeszkoda będzie tem większa, im więcej trafi gazów trujących. Jeżeli zaś gazy trujące łączą się z krwią chemicznie, wtedy z tego połączenia powstają nowe związki chemiczne, które działają na organizm nasz zupełnie inaczej, niż sama krew, wskutek czego powstają w organiźmie zaburzenia. Im większa bedzie zmiana we krwi, tem zaburzenia będą większe i tem prędzej nastąpi śmierć.

Tlenek węgla, trafiając do krwi, łączy się z hemoglobiną krwi, która łatwiej łączy się z tlenkiem węgla, niż z tlenem czystym. Nasyciwszy się tlenkiem węgla, hemoglobina nie może zabierać tlenu i oddawać go ciałkom czerwonym, które znowu z kolei nie mogą dostarczyć tlenu tkankom. Te zaś nie otrzymując pokarmu umierają.

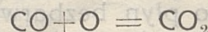
System nerwowy, będąc bardzo czułym i delikatnym, cierpi i umiera pierwiej, niż serce. Kwas pruski również łączy się z hemoglobiną krwi.

Niebezpieczeństwo gazów trujących polega na tem, że działają one skrycie, niespostrzeżenie, nie dając żadnego znaku ostrzegawczego. Wszelkie uszkodzenia mechaniczne, jak uderzenie lub ukłócia, wywołuje ból, czem daje znać o grożącem niebezpieczeństwie, od którego możemy uciekać lub usunąć je. Tymczasem gazy trujące wkradają się do naszego organizmu, jak sprytny złodziej, bez żadnego ostrzeżenia. Jeżeli zaś ostrzegają, to zbyt późno, kiedy już niema żadnego ratunku. Co gorsze, człowiek traci wtedy przytomność i możność porozumienia się z otoczeniem. Nawet najbliższy sąsiad nie może być ostrzeżony o grożącem mu niebezpieczeństwie.

Gazy trujące działają na bardzo drobne, delikatne i wyjątkowo wrażliwe nasze organy. Wystarczy więc najmniejsza ilość gazu, aby pracę ich sparaliżować i w organiźmie wywołać takie zaburzenie, że śmierć nastąpić może bardzo szybko i gwałtownie. Najwięcej znane trucizny, jak czad i kwas pruski, atakują organizm człowieka niesłychanie gwałtownie: czad, będąc w powietrzu w ilości 1%, zabija człowieka w ciągu 5 minut, a kwas pruski w tej samej ilości zabija w 2 minuty, znajdując się zaś w większej ilości działa jeszcze gwałtowniej.

Tym właśnie dwom strasznym truciznom należy poświęcić więcej miejsca.

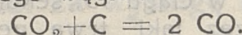
Tlenek węgla (CO), który powszechnie nazywamy czadem, jest gazem silnie trującym. Gaz ten nie posiada barwy. zapachu ani smaku, pali się płomieniem błękitnym, zamieniając się na dwutlenek węgla;

$$CO + O = CO_2$$

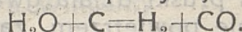
Czad powstaje przez palenie węgla przy niedostatecznym dostępie powietrza, co zdarza się w zwyczajnych piecach, gdy zawcześnie je zamknąć.

Również można tlenek węgla otrzymać przez częściowe odtlenienie dwutlenku węgla CO_2 za pomoca rozżarzonego węgla:

$$CO_2 + C = 2\ CO.$$

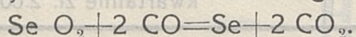
a także działaniem pary wodnej na rozżarzony węgiel w temperaturze powyżej 1000^0:

$$H_2O + C = H_2 + CO.$$

Dotąd nie było osobnych pocisków z czadem, jak również ten gaz dotąd nie był używany osobno, jako gaz trujący, natomiast wydziela się on w dużej ilości z innych materjałów wybuchowych, używanych do pocisków lub min. Każdy wybuch pocisku daje pewną ilość czadu, który będąc lżejszym od powietrza, natychmiast ulatnia się, wywołując tylko lekkie przypadłości. Ale jeśli wybuch następuje w pomieszczeniu zamkniętem, ludziom, znajdującym się w tem pomieszczeniu, grozi zatrucie.

Tlenek węgla jest gazem mało czynnym chemicznie, pochłaniany jest przez krew, z którą krąży po organiźmie człowieka. Zwykłe maski przeciwgazowe nie zabezpieczają od czadu, bo zwyczajne pochłaniacze nie pochłaniają go. Dla pochłonienia tlenku węgla używa się osobnych dodatkowych środków w rodzaju dwutlenku selenowego:

$$Se\ O_2 + 2\ CO = Se + 2\ CO_2.$$

Praktyka pokazała, że skutecznem jest zastosowanie mieszaniny tlenków: kobaltu (CO_2O_3), srebra (Ag_2O) i manganu (MnO_2), w obecności których czad ulega utlenieniu przy zwykłej temperaturze.

Mieszaninę tę należy jednak zabezpieczyć jakimkolwiek ciałem hygroskopijnem przed działaniem pary wodnej, gdyż wilgoć osłabia jej siłę.

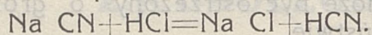
Kwas pruski lub cyjanowodór (HCN) powstaje, gdy będziemy przepuszczać nad rozżarzonym węglem mieszaninę azotu i wodoru.

W małych ilościach kwas pruski występuje w nieoczyszczonym gazie świetlnym; powstaje z mieszaniny acetylenu (C_2H_2) i azotu (N) pod działaniem wyładowań elektrycznych (iskry).

Zwykle kwas pruski otrzymujemy ogrzewając żelazocjanek potasowy $K_4\ Fe\ (CN)_6$ z rozcieńczonym kwasem siarkowym H_2SO_4.

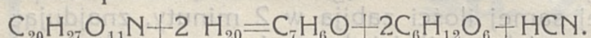
Również otrzymać go można z cjanków, które otrzymują się, gdy w wysokiej temperaturze działamy metalami na rozmaite związki organiczne, zawierające węgiel i azot, jak rogi, sierść i kopyta zwierzęce.

Działając kwasem solnym na cjanek sodu, otrzymujemy kwas pruski i sól kuchenną:

$$Na\ CN + HCl = Na\ Cl + HCN.$$

W pewnych roślinach kwas pruski występuje w znacznych ilościach w stanie wolnym. Swoistym związkiem roślinnego pochodzenia, z którego kwas pruski może być wydobyty, jest amygdalina $C_{20}H_{27}O_{11}N$, znajdująca się w gorzkich migdałach i liściach wiśni laurowej. Jeżeli odpowiednie części tych roślin zalać wodą i zostawić na pewien czas, to amygdalina rozpada się na aldehyd benzoesowy, glukozę i kwas pruski.

$$C_{20}H_{27}O_{11}N + 2\ H_2O = C_7H_6O + 2C_6H_{12}O_6 + HCN.$$

Kwas pruski wchodzi w skład całego szeregu produktów, jak pestki wiśniowe, śliwkowe i śliwowica, nawet dym tytuniowy zawiera pewnę ilość kwasu pruskiego.

W przemyśle kwas pruski oraz jego pochodne używają do wymywania złota za skał i wyrobu barwików.

Kwas pruski to płyn bezbarwny, o zapachu, przypominającym zapach gorzkich migdałów. Jest to jedna z najsilniejszych trucizn dla wszystkich stworzeń ciepłokrwistych. Małe zwierzęta giną natychmiast nawet od śladów jego, zbliżonych do nozdrzy. Większe zwierzęta i ludzie umierają od jednej kropli tej trucizny. Objawy zatrucia następują mniej więcej w ciągu 15 sekund czyli po upływie czasu, przez jaki trwa pełny obieg krwi w ciele.

Wogóle kwas pruski działa gwałtownie. Człowiek, gdy odetchnie powietrzem, zawierającem odpowiednią ilość kwasu pruskiego odczuwa silny ból w skronach i potylicy i dostaje zawrotu głowy, która opada ku tyłowi. Oczy zachodzą mgłą. Zatruty chwieje się i pada. Ciało jest sztywne i głowa wyprężona ku tyłowi. Z początku oddech zostaje zupełnie wstrzymany, potem stopniowo powraca. Nogi i ręce drgają. W ostatnim skurczu następuje śmierć. Przebieg męczarni trwa nie dłużej jak 4-6 minut. Jeżeli zatrucie nie było śmiertelne, sztywność ustępuje jeszcze przed uzyskaniem przytomności, wracającej po paru minutach. Zatruty jednak skarży się na straszny ból i zawroty głowy w ciągu 15—30 minut.

Kwas pruski i tlenek węgla są to najważniejsi przedstawiciele gazów trujących, które były używane w wojnie światowej.

Zatrucia, wywołane przez gazy trujące mogą być trzech rodzajów: gwałtowne, ostre i lekkie.

Przytoczę tutaj prawie dosłownie z wykładów podpułkownika dr. Marzeckiego opis zatrucia gwałtownego, ostrego i lekkiego.

Zatrucie gwałtowne jest skutkiem pęknięcia pocisku w pomieszczeniu zamkniętem. Śmierć następuje natychmiast i tak prędko, że niektóre trupy zachowują to położenie, które miały w ostatniej chwili, inne znowu mają wygląd ludzi śpiących lub leżą skurczeni z głową odrzuconą w tył, z nogami podgiętemi i ramionami skrzyżowanemi. Śmierć w tych wypadkach następuje gwałtownie, bez bólu i walki.

Zatrucie ostre. Pierwszym objawem jest ból głowy głęboki z uczuciem ucisku w skroniach, szum w uszach, mgła przed oczami, czasem prawdziwe halucynacje wzrokowe i słuchowe. Zatruty, ogarnięty uczuciem strachu, stara się uciekać, chce zrobić kilka kroków, lecz dostaje zawrotu głowy, chwieje się i pada. Czasem zostaje na miejscu i stopniowo ogarnia go odrętwienie. W innych wypadkach przytomność nie opuszcza zatrutego, który próbuje wstać, lecz to mu się nie udaje, gdyż nogi odmawiają posłuszeństwa. Czasem może trochę poczołgać się, ale skutkiem wysiłku, wywołującego głębszy oddech, pochłania więcej gazu trującego i pada martwy.

Pierwszy objaw zatrucia może być także zaznaczony mdłościami, wymiotami i rozwolnieniem, które niejednokrotnie zjawiają się jednocześnie z bólem głowy.

Zanik świadomości w wielu wypadkach następuje dopiero wtedy, gdy chory wyniesiony z miejsca zatrutego odetchnie czystem powietrzem. Najczęściej jednak chory pada w miejscu zatrutem. Po konwulsji następuje agonja. Gdy chory zostaje w miejscu zatrutem, śmierć następuje stopniowo i stosunkowo wolno, gdyż głębokość oddechu jest niewielka. Dzięki temu można znaleźć zatrutych w agonji w kilka godzin do utracie świadomości jeszcze oddychających w miejscu tak obfitem w tlenek węgla, iż człowiek, przybywający z powietrza świeżego, może być zatruty w kilka sekund.

Im dłużej chory przebywał w miejscu zatrutem tem mniej jest nadziei uratowania go od śmierci. Jeśli usunięty jest dość wcześnie, to po zastosowaniu zabiegów leczniczych przychodzi do siebie, lecz pozostaje w stanie otępienia w ciągu kilkunastu godzin lub nawet kilku dni, po tem budzi się jakby po upiciu. Twarz ma rozognioną, oczy przekrwione, wymawia słowa źle, bez związku. często próbuje uderzyć pielęgnujących go, słowem robi wrażenie człowieka pijanego.

Po tym napadzie podniecenia lub czasem odrazu zjawia się stan otępienia. W wypadkach cięższych jest to prawdziwa śpiączka, w wypadkach zaś lżejszych zwyczajne ogłupienie. Twarz ma zaczer-

wienioną, oczy przymknięte, oddech z początku szybki, po tem wolny i powierzchowny. Stan taki trwa przez dni kilka. Świadomość wraca stopniowo, lecz chory długo zostaje w stanie przytępienia, skarży się na ból głowy, wzmagający się przy każdem poruszeniu i z trudnością przypomina sobie pierwszą chwilę zatrucia. Niezdolność do pracy jest zupełna, w wypadkach zaś poważnych daje się zauważyć osłabienie umysłu. Zaburzenia kanału pokarmowego, jak bóle w okolicy żołądka, mogą trwać kilka tygodni. Bóle głowy są również objawem stałym. Zaburzenia umysłowe, naogół lekkie i przejściowe, mogą w pewnych wypadkach pozostać na dłuższy czas lub nawet na zawsze, czasem bredzenie zjawia się ponownie w kilka tygodni po wyleczeniu.

Zatrucie lekkie tlenkiem węgla spotyka się u ludzi, którzy opuścili schronisko zatrute albo zostali zatruci na otwartem powietrzu.

Ludzie ci często chwieją się na nogach, twarz mają czerwoną, robią wrażenie pijanych, skarżą się na silny ból głowy, jakby ściśniętej kleszczami, mają mgły przed oczami, brzęczenie i świsty w uszach, lekki zawrot głowy, mdłości i czasem wymioty. Ogarnięci zmęczeniem kładą się i śpią przez kilka godzin snem głębokim, lecz niespokojnym z widzeniami, potem budzą się, jak ludzie pijani z bólem głowy, z przytępieniem umysłu, z osłabieniem albo nawet zanikiem pamięci.

Należy wreszcie odróżnić zatrucie skryte, stopniowe, pochodzące od pochłaniania małej ilości tlenku węgla, lecz stałe co trafia się u ludzi, którzy są zmuszeni przebywać w pomieszczeniu małem lub z piecem zepsutym. Dzięki temu mała ilość czadu, ale stale pochłaniana, może wywołać przewlekłe zaburzenia kanału pokarmowego, jak brak apetytu, złe trawienie, długotrwałe bóle żołądkowe, rozwolnienie i w skutku zeszczuplenie.

Jednocześnie z opisanem zaburzeniem chory skarży się na duszność przy fizycznem wysiłku, która uniemożliwia mu dłuższe chodzenie. Bywają napady duszności nocnej, połączone z biciem serca.

Ból głowy bywa stały, szczególniej po dłuższym pobycie w schronisku lub po większej pracy umysłowej. Czasem bóle są umiejscowione w oczach. Wtedy bywają również zaburzenia wzroku, jak mgła przed oczami lub podwójne widzenie, które niezmiernie utrudnia pracę. Słowem przy stałem zatruciu zjawiskiem zwykłem są: ciężkie sny w nocy, osłabienie pamięci i niezdolność do pracy. W skutku człowiek blednie, chudnie i powstają oznaki prawdziwej niedokrwistości. Podobne objawy dają możność stwierdzić stałe zatrucie czadem i usunąć przyczyny złego.

Odbiór budynków kinomatograficznych.

W myśl § 27 ustawy policyjno - budowlanej z dnia 1 kwietnia 1930 (dodatek do Gazety Urzędowej nr. 16) właściciel budowy jest zobowiązany zawiadomić władzę policyjną o zakończeniu budowy w stanie surowym, celem przeprowadzenia urzędowego przejęcia budynku w takim to stanie.

Na podstawie § 59 wymienionego rozporządzenia policyjnego, budynki i części budynków, przeznaczone na mieszkania względnie pobyt ludzi, mogą zostać przeznaczone do użytku dopiero po komisyjnem odbiorze ukończonej budowy.

W ostatniem czasie można było zauważyć, że w pewnych miejscowościach wybudowano względnie przebudowano budynki na kina, które uruchomiono bez poprzedniego badania komisyjnego, czy one pod względem policyjno budowlanym, policyjno-sanitarnym i policyjno-pożarnym wogóle nadają się na uruchomienie.

Z uwagi na obowiązujące przepisy o bezpieczeństwach w kinach, miejscowe władze policyjne bezwzględnie winny przestrzegać powyżej naprowadzone przepisy ustawy policyjno-budowlanej. Ustawa policyjno-budowlana nie ustala składu osobowego Komisji odbiorczej budynków kinomatograficznych względnie budynków teatralnych.

Dotychczas jak mi wiadomo nie ustaliła żadna władza składu osobowego powyżej wspomnianej Komisji. Z uwagi na grożące niebezpieczeństwo w budynkach kinomatograficznych i teatralnych zachodzi konieczna potrzeba ustalenia Komisji odbiorczej. Bez naruszenia przepisów rozporządzenia policyjnego o budowie kin i teatrów mogą Starostowie ustalić Komisje odbiorcze, zaś skład osobowy Komisji podać Urzędom Okręgowym celem zawezwania członków Komisji do odbioru powyżej wspomnianych budynków. Co niemieckie władze zaniedbały mogą teraz polskie władze uzupełnić.

Do odnośnej Komisji winny być następujące osoby powołane:

1) przedstawiciel Urzędu Okręgowego,
2) budowniczy (rzeczoznawca Urzędu Okręg.),
3) Inspektor Pracy,
4) Powiatowy Ogniomistrz.

R. BARON.

Dział oficjalny Związku.

Przyznane odznaczenia

na posiedzeniu Zarządu Związku Wojewódzkiego w dniu 29-III 1930 r.

Bronzowy medal zasługi.

1) Franciszek Szaboń w Golejowie
2) Paweł Swiertnia „
3) Mikołaj Niesporek „
4) Leopold Janota, Nowa Wieś
5) Franciszek Kusy „ „
6) Jan Kusy „ „
7) Walenty Kara „ „
8) Adolf Kosytosz „ „

Srebrny medal zasługi.

1) Mikołaj Pietrzyba, Mała Dąbrówka
2) Jan Rzychoń „ „
3) Paweł Felis „ „
4) Jan Heinisz „ „

Dyplom zasługi — (25 lat)

Ochotnicza Straż Pożarna w Krasowach.

Medal za wysługę lat 40.

1) Szołtys Franciszek — Brzezie
2) „ Jan „
3) Kuczera Wincenty „

Za lat 30.

1) Raner Robert — Brzezie.

Za lat 35.

1) Mandera Józef — Brzezie.

Za lat 20.

1) Zagol Teofil — Brzezie
2) Zdrzałek Karol „
3) Szymiczek Józef „
4) Szweda Jan — Wielopole
5) Kozioł Wilhelm „
6) Szymura Alojzy „
7) Szweda Franciszek „
8) Szymon Kominek — Rądlin
9) Odrozek Emanuel „
10) Barteczko Filip „
11) Strokocz Wiktor „

Za lat 25.

1) Pasigroch Wojciech — Brzezie

Za lat 15.

1) Blucha Mateusz — Brzezie
2) Swaczyna Henryk „
3) Proske Maks „
4) Zeingertte Wiktor „
5) Burek Jan „
6) Włosek Franciszek — Wesoła.

Za lat 10.

1) Spyra Paweł — Lędziny
2) Tronala Jan „
3) Stańczyk Tomasz „
4) Zogała Jan „
5) Hachuła Jan „
6) Kowalski Paweł „
7) Bromboszcz Aug. „
8) Richter Piotr — Wesoła.

Regulamin służby Kursów Pożarnictwa.

W związku z Tygodniowymi Kursami Pożarnictwa jakie mają się odbyć w połowie bież miesiąca, a także kursami gazoznawstwa zaprojektowanemi na miesiące późniejsze, poniżej zamieszczamy regulamin służby kursów.

1) Słuchacze kursów podlegają skoszarowaniu i rygorowi wojskowemu.

2) Przełożonemi kursu są: Inspektor Wojewódzki jako Kierownik i Komendant; jego zastępca jako administrator; oraz mianowani przez Komendę Kursu: Szef zespołu kursistów; Inspekcyjny i Dyżurny.

3) Wszyscy słuchacze obowiązani są podporządkować się wydanym zarządzeniom i wykonawcom tych zarządzeń.

4) Szef zespołu kursistów jest opiekunem i reprezentantem uczestników kursu wobec Komendy Kursu. Do poszczególnych jego obowiązków należy: prowadzenie ewidencji uczestników, dziennika czynności kontroli służby i książki rozkazów dziennych.

5) Zasadniczym obowiązkiem Inspekcyjnego jest: urządzanie zbiórek na apel poranny i wieczorny, przygotowanie raportów, zarządzenie zbiórek na wykłady i ćwiczenia, dopilnowanie przygotowania narzędzi do ćwiczeń i pomocy naukowych do wykładów, ogólny nadzór nad porządkiem na sali wykładowej i wogóle w rejonie kursów.

6) Obowiązkiem dyżurnego jest: dopilnowanie sprzątania porannego na sali sypialnej, porządek w umywalniach, prowadzenie kontroli posiłków, oraz wszelka pomoc dla Inspekcyjnego.

7) W godzinach zajęć, przy wejściu na salę lub plac ćwiczeń przełożonego lub wykładowcy, Inspekcyjny, lub w razie jego nieobecności Dyżurny, raportuje stan liczbowy uczestników kursu.

8) W sali sypialnej, stołowej i wykładowej, wzbronione jest palenie tytoniu.

9) Za przekroczenie regulaminu lub zaniedbania służbowe, tudzież za uchybienie zasadom karności subordynacji, Komenda Kursów może wydać zarządzenia karne: a) naganę zwykłą, b) naganę przed frontem z zapisaniem w rozkazie dziennym, c) naganę przed frontem z odnotowaniem jej na dyplomie z ukończenia Kursów, d) wydalenie z kursów.

10) Ustala się następujący podział zajęć w ciągu dnia:

Godzina 6.00 rano — pobudka, sprzątanie sali, mycie i ubieranie się.
„ 6.20 „ — apel poranny.
„ 6.30 „ — gimnastyka i śpiew.
„ 7.30 „ śniadanie.
„ 8.00 „ wykłady i ćwiczenia w-g planu zajęć.
„ 13.00 popoł.— Raport i przerwa obiadowa.
„ 15.00 „ — Cwiczenia i wykłady w-g planu zajęć.
„ 19.00 „ — Rozkaz dzienny i kolacja, poczem wolne.
„ 21.00 „ — Apel wieczorny.
„ 22.00 „ — Spoczynek.

11) Po godzinie 23-ej, wolni od służby winni ułożyć się do snu, gasząc światło i zachowując spokój.

12) W razie alarmu, wszyscy uczestnicy kursu zjawiają się na zbiórkę. Na zbiórki należy stawać w pełnym rysztunku.

13) Przed wyjściem z sali koszarowej, uczestnicy kursu winni ją uporządkować.

14) O zwolnienie od służby lub niektórych zajęć, oraz prośby o urlop, należy zwracać się drogą służbową do kierownika kursów za pośrednictwem inspekcyjnego.

Całkowity ruch służbowy i ewentualne zmiany w programie kursów czy w planie zajęć regulowane są drogą rozkazów dziennych.

Zakres Prac
Wydziału Techniczno-Wyszkoleniowego Gł. Związku Str. Poż. RP. na rok 1930.

Na działalność powyższego Wydziału składają się 3 zasadnicze prace: techniczne, wyszkoleniowe oraz inspekcyjne (kontrolne).

Opierając się na spostrzeżeniach poszczególnych Związków Wojewódzkich oraz własnych, powyższy wydział ma na celu w roku bieżącym uregulować przedewszystkiem potrzeby na najniższym szczeblu organizacyjnym, a mianowicie w strażach pożarnych, ażeby na tym szczeblu Gł. Związek posiadał prace poza sobą i mógł przystąpić do uregulowania spraw na wyższych szczeblach organizacyjnych.

Na osiągnięcie powyższego celu będą się składać następujące prace:

I. W DZIALE PRAC TECHNICZNYCH.

Uregulowanie prawidłowego zaopatrywania się straży pożarnych w sprzęt pożarniczy, w-g etatów planu zaopatrzenia. Uregulowanie warunków budowy sprzętu, ustalenie kilku typów samochodowych.

Do powyższego zakresu prac muszą być wykonane następujące prace:

1) opracowanie warunków budowy sprzętu pożarniczego.

2) ustalenie etatów sprzętu pożarniczego dla straży wiejskich, małomiasteczkowych, miejskich i wielkomiejskich.

3) opracowanie instrukcji o sporządzaniu planu zaopatrzenia w urządzenia przeciwpożarowe.

4) opracowanie kilku typów pogotowi samochodowych strażackich.

5) opracowanie planów wzorowych remiz str.

6) rewizja regulaminu umundurowania.

II. W DZIALE PRAC WYSZKOLENIOWYCH.

Uregulowanie szkolenia strażactwa polskiego. Ustalenie instrukcyj i regulaminów ćwiczebnych, regulaminów służby wewnętrznej, dla jednostek począwszy: od strażaka do naczelnika straży pożarnej. Ustalenia programu wyszkolenia dla wszystkich stopni strażackich i dla specjalistów.

Poziom wyszkolenia i organizacyjny jednostek strażactwa polskiego, a przedewszystkiem jednostek bojowych, będzie zależeć od doboru Korpusu Technicznego, a następnie od dostatecznego obsadzenia nim terenu. Mając powyższe na uwadze oraz ze względu na wzrost zapotrzebowania Korpusu Technicznego, Celem Głównego Związku będzie dalsze szkolenie kandydatów na instruktorów oraz przeszkolenie Korpusu Technicznego, który najdłużej pracuje w terenie.

Do powyższego zakresu prac muszą być wykonane następujące prace:

1) opracowanie projektu tymczasowych przepisów przeciwpożarowych.

2) ustalenie regulaminu rejonów,

3) opracowanie instrukcji o pogotowiach strażackich podczas publicznych widowisk.

4) opracowanie instrukcji o wyszkoleniu strażactwa polskiego.

5) opracowanie regulaminu dla orkiestr str.

6) rewizja wszystkich, dotychczas wydanych instrukcyj do ćwiczeń szkolnych.

7) opracowanie nowych instrukcyj do ćwiczeń szkolnych w liczbie 16-u.

8) opracowanie instrukcyj do wyszkolenia w sekcji, plutonie, korpusie.

9) opracowanie instrukcyj do wyszkolenia bojowego: strażaka, podoficera i oficera.

10) rewizja istniejących progr. wyszkolenia.

11) opracowanie programu wyszkolenia oficerów technicznych, a to: na kursach podstawowych, uzupełniających dla instruktorów oraz uzupełniających dla inspektorów.

12) opracowanie programu wyszkolenia dla kandydatów na komendantów stałych straży poż.

13) opracowanie programów wyszkolenia dla strażaka, oficera, starszego oficera i specjalisty.

14) opracowanie repetytorjum dla kursów.

15) opracowanie sygnalizacji tonowej.

16) opracowanie regulaminu służby wewnętrznej dla strażaka, podoficera i oficera.

17) opracowanie programu wyszkolenia pożarniczego w szkołach.

18) opracowanie programu wyszkolenia zespołów sędziowskich.

19) opracowanie programów wyszkolenia czł. Zarządów O. S. P.

20) rewizja regulaminu Zjazdu Zawodów.

III. W DZIALE PRAC INSPEKCYJNYCH (kontrolnych)

Przez lustracje oraz inspekcje, które będzie przeprowadzać Gł. Związek na wszystkich szczeblach organizacyjnych, dążyć będzie do dokładnego zapoznania się z istotnym stanem rzeczy, a to celem wyciągnięcia wniosków w kierunku skoordynowania prac i nadania jednolitości strażactwu polskiemu pod względem technicznym, wyszkoleniowym i organizacyjnym. Prócz tego przez lustracje i inspekcje będziemy mieli na celu podniesienie sprawności poszczególnych Związków.

Do prac kontrolnych Głównego Związku będzie należeć również praca inspekcyjna na kolejach oraz praca konferencyjna w poszczególnych Dyrekcjach, w porozumieniu z zainteresowanemi Związkami Wojewódzkiemi.

Do powyższego zakresu prac muszą być wykonane następujące prace:

1) opracowanie instrukcji o czynnościach kontrolnych w strażach pożarnych, strażach kolejowych i w Związkach.

2) rewizja druków raportów lustracyjnych oraz inspekcyjnych.

Wyżej nakreślone prace wszystkich działów zostaną osiągnięte następującemi sposobami:

1) przez stały kontakt ze Związkami Wojew.

2) przez rozpatrywanie projektów na posiedzeniech Komisji Techniczno-Wyszkoleniowej.

3) przez usprawnienie korpusu technicznego, przy pomocy:

a) przeprowadzenia 4-miesięcznego kursu dla kandydatów na członków Korpusu Technicznego.

b) przeprowadzenie 6-tygodniowego kursu dokształcającego dla inspektorów,

d) stałego nadzoru nad Korpusem Techn.

4) przez lustracje i inspekcje oraz czynny udział w zawodach i zjazdach.

5) przez odbywanie konferencyj z poszczególnemi inspektorami wojewódzkimi i referentami Dyrekcyj P. K. P.

6) przez szkolenie drużyn kolejowych ważniejszych stacyj, przeprowadzenie kursów pożarniczych dla dowódców drużyn kolejowych oraz przeprowadzanie kontroli ważniejszych objektów kolejowych i stały kontakt z Min. Komunikacji w sprawach wyjednania przepisów i zarządzeń odnośnie podniesienia organizacji przeciwpożarowej na kolejach.

Powyższy program prac na rok 1930 nie określa terminów prac, lecz jedynie podaje szczegółowe zestawienie, które wydział techniczno-wyszkoleniowy Gł. Zw. powinien wykonać, ażeby osiągnąć zakreślony cel w-g wytycznych podanych powyżej.

Do maja br. Wydział Technichniczno-Wyszkoleniowy będzie grupować w sobie dział techniczny, wyszkoleniowy i sprawy kolejowe, zaś od maja powyższy wydział zostanie podzielony na 2 wydziały, a to: Techniczny oraz Wyszkoleniowo-Inspekcyjny, ten ostatni zaś będzie grupować w sobie sprawy wyszkoleniowo, inspekcyjne i kolejowe.

Tak oto przedstawiają się wytyczne, jakiemi kierować się będzie Gł. Związek przy normowaniu —w ramach przysługujących mu kompetencyj statutowych, pracy zrzeszonego strażactwa.

1. Nie jest to wszystko; zostały tu uwypuklone momenty i zagadnienie najważniejsze i najbardziej istotne. Dążeniem, które stale przebija poprzez wszystkie działy prac Gł. Związku — jest silniejsze, wzajemne powiązanie się Gł. Zw. i Związków Wojewódzkich z jednej, a pogłębienie wartości i wydajności pracy straży poż. i Związków z drugiej strony. Każdy kto obserwuje życie oraz pracę obecną strażactwa i jest zainteresowany w ich rozwoju przyznać musi, że pod tymi dwoma względami bardzo wiele pozostaje nam do działania.

2. W zamierzeniach naszych kierujemy się ideą przewodnią — chęcią zbudowania silnej organizacji społecznej, zwartej wewnętrznie, jednolitej

w działaniu, wyposażonej w dobrze zorganizowany i sprawnie działający aparat administracyjno-techniczny. Organizację tę opieramy o silny fundament ścisłego współdziałania z władzami Państwowemi i tow. ubezp.

Przedewszystkiem pr.—publicznemi, wierząc że współpraca tych trzech elementów pozwoli stworzyć w Polsce stan racjonalnej walki z pożarami.

Regulamin kursu sędziowskiego.

1. C E L.

Kursy sędziowskie pożarnicze mają na celu właściwe i fachowe przygotowanie członków sądów konkursowych pożarniczych do umiejętnego kierowania zawodami i wydawania ocen z ćwiczeń podczas Zawodów pożarniczych w myśl ustanowionych w tym względzie przepisów i regulaminów.

2. ORGANIZACJA KURSÓW.

Kursy sędziowskie są organizowane przez:

a) Główny Związek oraz Związki Wojewódzkie, dla członków mogących zasiadać w sądach konkursowych podczas zawodów straży pożarnych stających w grupie I i II-ej.

b) Związki Wojewódzkie dla członków mogących zasiadać w sądach konkursowych podczas zawodów w straży pożarnych stających w grupie III i IV.

c) Co najmniej 10 dni przed otwarciem kursu Związki Wojewódzkie winny Głównemu Związkowi podać termin mającego się odbyć egzaminu. Prelegenci kursu muszą posiadać egzamin z kursu sędziowskiego conajmniej tej grupy, dla której jest kurs.

3. ODPOWIEDZIALNOŚĆ.

Związek organizujący kurs jest odpowiedzialny wobec Głównego Związku za wyszkolenie kursu wg. obowiązującego programu wyszkolenia dla zespołów sędziowskich, ustanowionego przez Główny Związek Str. Poż. R. P.

4. TERMIN KURSÓW.

Kurs sędziowski wraz z egzaminem, musi trwać conajmniej dwa dni. W miarę potrzeby kurs może być przedłużony, o czem decyduje Prezydjum Zw. organizującego kurs.

5. WARUNKI PRZYJĘCIA NA KURS.

O przyjęciu kandydata na kurs decyduje Prezydjum Związku organizującego kurs w-g następujących danych:

Na kurs członków sądu konkursowego w grupie I i II, kandydat musi posiadać ukończony kurs oficerski oraz 3 lata służby bojowej w stopniu oficerskim w straży grupy I albo II-ej.

Na kurs członków sądu konkursowego w grupie III i IV, kandydat musi posiadać ukończony kurs oficerski oraz 3 lata służby bojowej w stopniu oficerskim.

W jednym i drugim wypadku wymagana jest dokładna znajomość instrukcyj ćwiczebnych.

6. POMOCE NAUKOWE.

Celem przeprowadzenia zajęć praktycznych jak: notowania czasów, błędów, ustalenia lokat i t. p. Prezydjum Związku organizujący kurs powinien zapewnić dla kursu potrzebny sprzęt, oraz 2—3 wyszkolone oddziały z tej grupy w której uczestnicy winni się wyszkolić.

7. KOMISJA EGZAMINACYJNA I EGZAMINA.

Uczestnicy kursu powinni złożyć egzamin.

Komisję egzaminacyjną stanowią: Inspektor Związku Wojewódzkiego oraz prelegenci.

Główny Związek do Komisji może delegować swego przedstawiciela. Członkowie komisji muszą posiadać kurs sędziowski conajmniej tej grupy dla której odbywa się kurs. Członkowie komisji z pośród siebie wybierają przewodniczącego.

8. SWIADECTWA I POSTĘPY.

Uczestnicy, którzy wykażą dostateczne wiadomości otrzymują świadectwa na drukach wydanych przez Główny Związek (wzór № 14)

Uczestnicy, którzy nie wykażą dostatecznych wiadomości świadectw nie otrzymują.

O stopniu uzdolnienia decyduje Komisja egzaminacyjna.

Zaświadczenie wystawia Związek organizujący kurs z podpisami. Niezależnie od ukończonego kursu, dla zachowania swych upoważnień, sędziowie muszą brać udział w corocznych konferencjach sędziowskich organizowanych przez Związki Wojew. w myśl Regulaminu Zawodów § 56. Udział w konferencji oraz uczestnictwo w sędziowaniu podczas Zawodów strażackich winno być poświadczone przez odnośny Związek, który organizuje konferencję lub Zjazdy w Zawodach.

9. PROTOKÓŁ EGZAMINACYJNY.

Komisja egzaminacyjna winna sporządzić protokół na druku Gł. Zw. (wzór Nr. 15-W). Protokół winni podpisać wszyscy członkowie komisji egzaminacyjnej. Związek organizujący kurs winien przedłożyć odpis powyższego protokółu Gł. Zw. do dni 14 od zamknięcia kursu.

Program wyszkolenia zespołów sędziowskich pożarniczych.

1) P R Z E P I S Y.

1) Zadanie Sądu Konkursowego.
2) Ukonstytuowanie się Sądu.
3) Kompletowanie Sądu.
4) Skład Sądu Konkursowego.
 a) na Zawody Rejonowe i okręgowe.
 b) „ „ Wojewódzkie i Państwowe.
5) Stosunek Sądu Konkursowego.
 a) do Władzy organizującej Zjazd.
 b) do Komendanta Zjazdu.
 c) do Oddziałów stających do Zawodów.
6) Skład drużyn stających do zawodów.
7) Ogłaszanie wyników.
8) Okoliczności mogące przerwać zawody.
9) Program zawodów.
 a) szkolnych
 b) taktycznych
 c) alarmowych.
10) Program zawodów indywidualnych
11) Regulamin Zawodów zespołowych
12) Regulamin zawodów indywidualnych
13) Stosowanie punktów karnych i prem.

2) SŁUŻBA WEWNĘTRZNA.

1) Służba porządkowa
2) Czynności:
 a) Kmdt. Zjazdu
 b) Adjut. Sądu
 c) Komdt. drużyn stających do Zawodów
3) Stanowisko oddziałów
 a) przed Zawodami
 b) podczas Zawodów.
4) Meldunki, Odprawy, Sygnały.

5) Sprawdzanie:
 a) placu ćwiczeń
 b) potrzebnego sprzętu do zawodów
 c) sprzętu pomocniczego dla sądu
 d) uzbrojenia osobistego.
6) Miejsce sądu konkursowego,
7) Czynności i podział pracy.
 a) Przewodniczącego sądu
 b) Sekretarza
 c) innych pozostałych.
8) Kary i nagany oraz sposób postępowania.

3) ZAJĘCIA PRAKTYCZNE.

1) Praktyczne ćwiczenia:
 a) Zbiórka drużyn stających do Zawodów
 b) losowanie
 c) odprawy
 d) otwarcie Zawodów
 e) odbieranie raportów od kmdt-ów drużyn stających do Zawodów.
2) Zapoznanie się z sekundomierzem i sposób obliczania czasów.
3) Zapoznanie się z tabelami ocen, modelami i chorągiewkami.
4) Sposoby układania zadań taktycznych
 a) na modelach
 b) w terenie z chorągiewkami
5) Notowanie czasów i błędów
 a) przy ćwiczeniach szkolnych
 w rozwiązywaniu zadań taktycznych
 c) przy ćwiczeniach alarmowych.
6) Praktyczne przeprowadzenie Zawodów w-g programu z równoczesnem notowaniem czasów i błędów
 a) szkolnych
 b) zadań taktycznych
 c) alarmowych
7) Praktyczne przeprowadzenie zawodów indywidualnych w-g programu z notowaniem czasów i błędów.

4) WYPISYWANIE OCEN I PROTOKUŁÓW.

1) Wypisywanie tablic i ocen.
2) Wypisywanie czasów i kolejności błędów przy ćwiczeniach
 a) szkolnych
 b) taktycznych
 c) alarmowych
3) Obliczanie punktów karnych i premjowych
4) Obliczanie ostatecznych lokat w punktach.
5) Ustalanie miejsc.
6) Obliczanie ocen przy Zawodach indyw.
7) Sporządzanie protokułów z Zawodów.

RÓŻNE.

Kursy Gazoznawstwa w Rybniku.

Stosownie do tegorocznego planu przeszkolenia strażactwa śląskiego w zakresie obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej, w ciągu dni: 24, 25 i 26 kwietnia br. odbyły się kursy gazoznawstwa w Rybniku dla naczelników straży pożarnych z terenu tego powiatu. 47 uczestników tych kursów było skoszarowanych na miejscu gdzie otrzymywali oni również całkowite wyżywienie.

Praca na omawianych kursach była więcej niż rzetelna. Licząc się bowiem z cennym czasem uczestników i wykładowców, czas trwania kursu zmniejszono do minimum nie zmniejszając ilości godzin wykładowych. Łącznie zajęć praktycznych było na kursie 9 godzin, zaś wykładów teoretycznych — 22 godzin.

Ponieważ w ciągu trzech dni należało przerobić 31 godzin programu kursów, tudzież załatwić formalności związane z otwarciem i zamknięciem kursów, z konieczności zajęcia musiały się rozpoczynać o godzinie 6-ej rano a kończyć o godzine 7-ej wieczorem z krótkiemi przerwami na śniadanie i obiad.

Lecz rezultaty kursów, można rzecz—wspaniałe.

Kierownictwo kursów, jak zwykle, spoczywało w rękach Wojewódzkiego Inspektora Pożarnictwa druha B. Pachelskiego- Gospodarzem kursów był sekretarz powiatowego Zw. Str. Poż. na pow. Rybnicki — druh Grychtoł. Szefem zespołu kursistów — Ogniomistrz Powiatowy druh F. Tomeczek.

Wykładowcami byli — oprócz inspektora Pachelskiego — p. p. oficerowie: kpt. Nosarzewski — kmdt. powiatowy P. W. i W. F., por. Ustrzycki — zast. kmdt. pow. P.W. i W.F., por. Kwaśniewski z 75 p. p. oraz sierżant Jabłoński z 75 pp., tudzież: kmdt. Ślązak z Nikiszowca, kmdt. Boronowski z Wełnowca i sekr. Baron z Katowic.

Na zakończenie kursu przybył również p. starosta Wyglenda, który żegnając, rozjeżdżających się do swych siedzib uczestników, podkreślił w swem przemówieniu doniosłe znaczenie faktu podjęcia przez straże pożarne akcji organizacji obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej cywilnej ludności. Jednocześnie wyraził pan starosta Wyglenda przekonanie, iż dalsze, zorganizowane w tym zakresie kursy, również cieszyć się będą zainteresowaniem wśród oficerów strażackich z terenu powiatu Rybnickiego.

TYGODNIOWE KURSY POŻARNICTWA.

Zgodnie z rocznym planem działalności, w czasie od 12 do 18 maja br. odbędą się w Hajdukach Wielkich, na gruncie Zawodowej Str. Poż. Huty Bismarka, Tygodniowe Kursy Pożarnictwa dla kandydatów z całego terenu Wojew. Śląskiego.

Uczestnicy rzeczonych kursów otrzymają na miejscu całodzienne wyżywienie, oraz będą skoszarowani i poddani odpowiedniemu rygorowi.

Zarządy Powiatowych Związków Straży Poż. winny zatroszczyć się o jaknajliczniejsze obesłanie rzeczonych kursów kandydatami z terenu ich powiatów. Zgłoszenia kandydatów, z powodu ograniczonej liczby miejsc, przyjmuje biuro Związku Str. Poż. Wojew. Śląskiego — Katowice, ul. Szopena 16-I, tylko do dnia 7 maja br.

Uczestnicy kursu przybyć powinni w dniu 12 maja br. o godzinie 7-ej rano na plac Zawodowej Straży Pożarnej Huty Bismarka w Wielkich Hajdukach, przywożąc ze sobą: koc, poduszkę, prześcieradło i przybory toaletowe. Obowiązuje umundurowanie bojowe, wskazane jednak zabrać również i galowy mundur oraz czapkę.

Uczestnicy kursu, stosownie do regulaminu, podlegają obowiązkowemu skoszarowaniu, tylko więc w wyjątkowych wypadkach będą mogły być udzielane urlopy na wydalenie się poza obręb koszar.

Wobec zamieszczenia terminu opisanych kursów w terminarzu Kalendarza „Strażaka Śląskiego“,

na rok 1930, żadne specjalne okólniki do straży pożarnych w tej sprawie nie będą rozsyłane przez Zarząd Związku Str. Poż. Wojew. Śląskiego.

Posiedzenie Śląskiej Komisji Technicznej.

Normalne, miesięczne posiedzenie Śląskiej Komisji Technicznej, wyznaczone w planie prac zbiorowych i w terminarzu na r. 1930 na dzień 8-go maja br. zostaje niniejszem odłożone do czwartku dn. 22 maja br., a to z powodu zwołania na dzień 8 maja br. przez Główny Związek Straży Pożarnych R. P. jednodniowej konferencji dla prelegentów na Kursy Sędziowskie.

Osobiste.

Prezes Związku Straży Pożarnych Województwa Śląskiego druh mecenas Mildner, powrócił onegdaj z urlopu kuracyjnego i rozpoczął urzędowanie.

Odznaka pamiątkowa 23 pułku art. polowej.

Pan Minister Spraw Wojskowych zatwierdził odznakę pamiątkową 23 pułku artylerli polowej (dawnego 214 Ochotniczego Wielkopolskiego pułku artylerji polowej). Ma ona być widomym symbolem moralnej łączności z pułkiem żołnierzy (oficerów i szeregowych) służby czynnej, rezerwy i w stanie spoczynku, oraz osób cywilnych i wojskowych złączonych z pułkiem lub wojskiem polskiem pracą i zasługą.

Prawo do otrzymania odznaki pamiątkowej przysługuje między innemi:

1) Oficerom i szeregowym dawnego 214 Ochotniczego Wielkopolskiego pułku artylerji polowej (z którego powstał 23 p. a. p.), którzy pozostawali w szeregach tego pułku od 15 sierpnia 1920 r. do 15 stycznia 1922 r., lub którzy brali udział w bitwie pod Brodnicą 18 sierpnia 1920 r.

2) Oficerom i szeregowym zawodowym po 2 letniej służbie w pułku, Oficerom rezerwy, którzy w stopniu podchorążego rezerwy odbyli w pułku przepisany okres służby czynnej i ćwiczenia wojskowe, lub też po 4-ro letniej przynależności ewidencyjnej do pułku.

Prawo do otrzymania odznaki pamiątkowej może być przyznane szeregowym niezawodowym w czasie pokoju po przesłużeniu faktycznem w pułku conajmniej przez 1 rok, z wyjątkiem karanych sądownie karą więzienia za czyny hańbiące, karanych sądownie za dezercję, oraz sądownie lub dyscyplinarnie za samowolne oddalenie się.

Koszt odznaki wraz z legitymacją i przesyłką wynoszą: dla pp. oficerów 20 złotych, dla szeregowych 4,50.

Prosimy uprawnionych o zgłoszenie się do D-cy 23 pułku artylerji polowej w Będzinie o przyznanie odznaki z przekazaniem równocześnie odpowiedniej kwoty. Szeregowi dawnego 214 p. a. p. winni przedstawić odpowiednie dokumenty (mogą być zaświadczenia podpisane przez jednego oficera).

Komitet Redakcyjny stanowią pp.: Baron R., Mierzejewski L., Koszyk T., insp. Pachelski, Rzeźniczek M., Suchy J., Ślązak L.
Nakładem Związku Straży Pożarnych Województwa Śląskiego. Redaktor odpowiedzialny insp. B. PACHELSKI
Druk: Drukarni i Introligatorni „PRACA" w Sosnowcu, ulica Kołłątaja Nr. 10, telefon Nr. 60.